

BURGERLIJK PROCESRECHT 2026

onder redactie van:
Prof. mr. A.W. Jongbloed
Prof. mr. C.H. van Rhee

Nijmegen
2026

ISBN 978-94-9333-368-0
NUR 820

© 2026 Ars Aequi Libri, Nijmegen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting Ars Aequi Juridische uitgeverij.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 27 november 2002, *Stb.* 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de Stichting PRO (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp) te wenden. Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich tot de uitgever te wenden.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de afwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) deswege geen aansprakelijkheid.

Ontwerp: Nicolette Schuurman, Nijmegen

TEN GELEIDE

Deze *Ars Aequi* Wetseditie bevat de belangrijkste regelingen op het gebied van het burgerlijk procesrecht. Gezoeken is voor opname van die teksten die, naar het ons toeschijnt, in de praktijk en met name ook in het onderwijs worden gebruikt. In de eerste plaats zijn dit natuurlijk het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering en de Wet op de rechterlijke organisatie. Daarnaast zijn onder andere de EEX-verordening (ofwel Brussel I-bis), de Faillissementswet, titels 10 en 11 van Boek 3 BW en 15 van Boek 7 BW, de Algemene termijnenwet, de Advocatenwet en een aantal uitvoeringsregelingen opgenomen. Ook zijn, in het bijzonder ten behoeve van de praktijk, de Wet griffierechten burgerlijke zaken, de Wet op de rechtsbijstand, het Besluit vergoedingen rechtsbijstand, het Liquidatietarief en de Gerechtsdeurwaarderswet in deze bundel te vinden. Bovendien zijn de meest recente versies van enkele Landelijke procesreglementen toepasselijk in rechtbankzaken opgenomen. Waar nodig zijn de bedragen naar aanleiding van nieuwe regelgeving aangepast. Uiteraard werden verwijzingen naar verworpen of ingetrokken wetsvoorstellen geschrapt.

Door het in werking treden op 1 mei 2023 van de Wet van 25 januari 2023, *Stb.* 2023, 41 (Wet technische eenmaking Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering), bestaan er niet langer twee verschillende versies van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Alle KEI-bepalingen zijn komen te vervallen, er heeft een herschikking plaatsgevonden in met name de bepalingen over de procedure in cassatie in de elfde titel van Boek 1 Rv en er is weer sprake van uniform taalgebruik. Zo is niet langer sprake van bijvoorbeeld een vorderingsprocedure maar weer van de al eeuwen bekende dagvaardingsprocedure.

Op 1 januari 2025 is het bewijsrecht vereenvoudigd en gemoderniseerd (kamerstuk 35 498). Er is sprake van eerbiedigende werking, zodat ten aanzien van de verdere behandeling door een rechtbank, een gerechtshof of de Hoge Raad van zaken die op de datum van inwerkingtreding van de wet met een dagvaarding aanhangig zijn dan wel met een verzoekschrift zijn ingediend, het recht zoals dat gold vóór de datum van inwerkingtreding van deze wet van toepassing blijft. Daarom zijn ook de ‘oude’ bepalingen opgenomen.

Voor de goede orde zij vermeld dat de Brussel I (EEX) verordening niet is opgenomen. Als Bijlage III bij de Brussel I-bis verordening is een concordantietabel afgedrukt, die duidelijk maakt dat veel bepalingen zijn gehandhaafd en slechts een ander artikelnummer hebben gekregen. In plaats van Brussel II-bis (verordening 2201/2003) is opgenomen Brussel II-ter (verordening 2019/1111). De bij de Brussel II-ter verordening behorende Bijlage X Concordantietabel maakt duidelijk hoe de bepalingen van de beide verordeningen zich tot elkaar verhouden.

Bij opname van aanhangige wetgeving is een beperking aangebracht. Niet alle bij de Tweede Kamer ingebrachte voorstellen zijn opgenomen, omdat niet altijd duidelijk is hoe groot het draagvlak voor deze voorstellen zal zijn. Daarbij valt te denken aan initiatiefwetsvoorstellen waarbij de parlementaire behandeling tot stilstand is gekomen.

Wij hopen dat deze bundel zowel aan de behoefte van het wetenschappelijk onderwijs als aan de wensen van de rechtspraktijk zal voldoen. Wij hebben onze uiterste zorg aan de samenstelling van de bundel besteed. Mochten er desondanks onvolkomenheden worden geconstateerd, dan houden wij ons aanbevolen voor suggesties voor verbetering.

De teksten zijn afgesloten op 1 april 2026 en geven de situatie op die datum weer.

De redactie

A.W. Jongbloed
a.w.jongbloed@uu.nl

C.H. van Rhee
remco.vanrhee@maastrichtuniversity.nl

BEKNOPTE INHOUDSOPGAVE

Ten geleide	V
Beknopte inhoudsopgave	VII
Uitgebreide inhoudsopgave	IX
Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering	1
Transponeringstabel	203
Wet op de rechterlijke organisatie	209
Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingszaken bij de rechtbanken	249
Landelijk procesreglement kort gedingen rechtbanken handel/familie	271
Landelijk procesreglement verzoekschriftprocedures rechtbank kanton, handel en voorzieningenrechter.	291
Besluit zittingsplaatsen gerechten & Zaaksverdelingsreglementen	337
Wet op de rechtsbijstand.	395
Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000	413
Wet griffierechten burgerlijke zaken	431
Besluit griffierechten burgerlijke zaken.	443
Liquidatietarief	445
Aanbeveling tarieven per 1 februari 2026	451
Advocatenwet	453
Algemene termijnenwet	493
Burgerlijk Wetboek Boek 3, titel 10 en 11	495
Burgerlijk Wetboek Boek 7, titel 15	507
Faillissementswet	511
Gerechtsdeurwaarderswet	631
Besluit tarieven ambtshandelingen gerechtsdeurwaarders.	659
Algemene wet op het binnentreden	663
Grondwet	667
Wet algemene bepalingen.	669
Wet vorm van de eed.	671
EVRM	673
IVBPR	675
Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (2000/C 364/01)	677
EEX-verordening (Brussel I-bis).	679
Uitvoeringswet EU-executieverordening en verdrag van Lugano.	713
Verdrag van Lugano 2007 (EVEX)	717
Brussel II-ter.	743
Uitvoeringswet internationale kinderbescherming	829
EU-betekenningsverordening	837
Uitvoeringswet Betekenningsverordening	857
Verdrag betekening en kennisgeving in het buitenland	859
Uitvoeringswet Verdrag inzake de betekening en de kennisgeving in het buitenland	867
Rechtsvorderingsverdrag 1954	869
Uitvoeringswet Rechtsvorderingsverdrag 1954	875
EU-Bewijsverordening	881
Uitvoeringswet Bewijsverkrijgingsverordening	899
Bewijsverdrag 1970.	903
Uitvoeringswet Bewijsverdrag	911
Europese Overeenkomst inzake het verzenden van verzoeken om rechtsbijstand 1977	915
Verdrag inzake de toegang tot de rechter in internationale gevallen 1980	919
Uitvoeringswet Verdrag inzake de toegang tot de rechter in internationale gevallen en Europese Overeenkomst inzake het doorzenden van verzoeken om rechtsbijstand	927
Europees inlichtingenverdrag	931
Uitvoeringswet Europees Overeenkomst inlichtingen 1968.	935
Verdrag van New York 1958	937
Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen	941
Uitvoeringswet verordening Europese executoriale titel	959
Europese betalingsbevelprocedure	963

Uitvoeringswet verordening Europese betalingsbevelprocedure	975
Europese procedure voor geringe vorderingen (EPGV)	979
Uitvoeringswet verordening Europese procedure voor geringe vorderingen	1007
Bankbeslagverordening (EU 655/2014)	1009
Uitvoeringswet verordening Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen	1037
Register	1039

WETBOEK VAN BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

EERSTE BOEK DE WIJZE VAN PROCEDEREN VOOR DE RECHTBANKEN, DE HOVEN EN DE HOGE RAAD

EERSTE TITEL ALGEMENE BEPALINGEN

Eerste afdeling Rechtsmacht van de Nederlandse rechter

Artikel 1 Onverminderd het omtrent rechtsmacht in verdragen en EG-verordeningen bepaalde en onverminderd artikel 13a van de Wet algemene bepalingen wordt de rechtsmacht van de Nederlandse rechter beheerst door de volgende bepalingen.

Rechtsmacht buiten
verdrag

Artikel 2 In zaken die bij dagvaarding moeten worden ingeleid, heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht indien de gedaagde in Nederland zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft.

Dagvaardings-
procedures

Artikel 3 In zaken die bij verzoekschrift moeten worden ingeleid, met uitzondering van zaken als bedoeld in de artikelen 4 en 5, heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht indien:

In zaken die bij verzoekschrift moeten worden ingeleid, met uitzondering van zaken als bedoeld in de artikelen 3a, 4 en 5, heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht indien: [TK 36 390]

Verzoekschrift-
procedure

- hetzij de verzoeker of, indien er meer verzoekers zijn, een van hen, hetzij een van de in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden in Nederland zijn woonplaats of gewone verblijfplaats heeft,
- het verzoek betrekking heeft op een bij dagvaarding ingeleid of in te leiden geding ten aanzien waarvan de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft, of
- de zaak anderszins voldoende met de rechtssfeer van Nederland verbonden is.

Artikel 3a – 1. In zaken betreffende de gerechtelijke toekenning van ouderschap na draagmoederschap heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht indien de draagmoeder en ten minste één wensouder in Nederland de gewone verblijfplaats hebben ten tijde van het verzoek op grond van artikel 214 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

– 2. Heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht aangenomen op grond van het eerste lid, dan heeft de Nederlandse rechter tevens rechtsmacht ter zake van daarmee verband houdende opvolgende zaken, waaronder verzoeken op grond van artikel 216, lid 2 en artikel 220 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. [TK 36 390]

Artikel 4 – 1. Indien de Verordening (EU) nr. 2019/1111 van de Raad van 25 juni 2019 betreffende de bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en betreffende internationale kinderontvoering (PbEU L178) niet van toepassing is, wordt de rechtsmacht van de rechter met betrekking tot echtscheiding, scheiding van tafel en bed en ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, nietigverklaring, alsmede nietigheid en geldigheid van het huwelijk uitsluitend bepaald overeenkomstig de artikelen 3, 4 en 5 van deze verordening.

– 2. Heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht met betrekking tot echtscheiding, scheiding van tafel en bed en ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, nietigheid, nietigverklaring of geldigheid van huwelijken, dan heeft hij, voorzover de in het eerste lid genoemde verordening daarop niet van toepassing is en onverminderd artikel 1, tevens rechtsmacht tot het treffen van voorlopige en bewarende maatregelen voorzover die verband houden met echtscheiding, scheiding van tafel en bed en ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, nietigverklaring, alsmede nietigheid en geldigheid van huwelijken.

– 3. Heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht met betrekking tot echtscheiding, scheiding van tafel en bed en ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, nietigheid, nietigverklaring of geldigheid van huwelijken, dan heeft hij, voorzover de in het eerste lid genoemde verordening daarop niet van toepassing is en onverminderd artikel 1, tevens rechtsmacht ter zake van daarmee verband houdende nevenvoorzieningen, met dien verstande

(Echt)scheiding;
Voorlopige en neven-
voorzieningen